

Analiza achizițiilor publice în municipiul Cahul 2019 - 2020

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

Achizițiile publice în municipiul Cahul pentru perioada 2019-2020

În cadrul proiectului *Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova* a fost efectuată o analiză a achizițiilor publice locale pentru anii 2019-2020.

Unul dintre scopurile acestui exercițiu de analiză a fost evaluarea principiilor generale care stau la baza cheltuielilor publice: competiția între companii, tratamentul egal și nediscriminatoriu al participanților, transparență și integritate în organizarea achizițiilor și utilizarea eficientă a fondurilor publice. Documentul prezintă datele principale ale achizițiilor efectuate de către primăria din Cahul, dar și problemele și provocările cu care se întâlnește primăria în organizarea procesului de achiziții publice.

Documentul nu examinează legalitatea și corectitudinea procedurilor de achiziții și nu a avut drept scop identificarea eventualelor acte de corupție.

I. Date Generale

În anul 2019 au fost organizate 22 achiziții publice în valoare de 33.5 milioane lei, iar în anul 2020 au fost desfășurate 18 achiziții publice în valoare de 39.2 milioane lei.

Tabelul 1. Achizițiile din anul 2019

Obiectul contractului	Suma MDL
Reparație drumuri, trotuare și curți blocuri	19 627 070
Produse alimentare (grădiniță)	6 757 777
Reparație grădinițe și alte clădiri administrative	4 466 038
Produse petroliere	1 425 690
Construcția iluminat public	483 923
Construcția canalizare	431 890
Tractor	300 000
TOTAL	33 492 388

Tabelul 2. Achizițiile din anul 2020

Obiectul contractului	Suma MDL
Reparație drumuri, trotuare și curți blocuri	23 462 176
Reparație grădinițe și alte clădiri administrative	6 914 674
Produse alimentare (grădiniță)	6 874 009
Produse petroliere	947 375
Ascensor	732 000
Servicii consultanță	277 200
TOTAL	39 205 434

Procedurile de achiziții utilizate au fost:

- Licitațiile deschise - 65%

- Cererea ofertelor de preț - 32%
- Negocieri fără publicare - 3%

Ponderea contractelor de achiziție după obiectul achiziției:

- Lucrări - 52%
- Bunuri - 43%
- Servicii - 5%

Pentru 13% din achiziții a fost utilizată metoda licitațiilor electronice. Iar pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, primăria din Cahul a utilizat criteriul cel mai mic preț pentru 98% din achizițiile publice efectuate în ultimii 2 ani, iar pentru 2% a fost utilizat criteriul cel mai bun preț raport calitate.

Durata medie pentru depunerea ofertelor la achizițiile publice lansate de primărie este de 18.6 zile. Termenul cel mai mare înregistrat a fost de 23 de zile (achiziție publică pentru produse alimentare pentru grădiniță), iar cel mai scurt a fost de 8 zile (achiziție publică pentru procurarea tractorului).

II. Produsele alimentare pentru grădiniță

De regulă, primăria organizează 2-3 achiziții anual pentru procurarea produselor alimentare pentru copii. Fiecare produs alimentar este expus într-un lot separat. Astfel, numărul loturilor ajunge până la 65, în dependență de numărul de produse alimentare necesare pentru alimentarea copiilor. Media ofertelor pentru fiecare lot este 2.9, dar au fost situații atunci când a fost acceptată procurarea produselor doar în baza unei singure oferte. Acest lucru este valabil pentru produsele de panificație și pește.

Costurile per unitate de produs obținute de către primăria din Cahul au fost comparabile cu prețul obținut de către primăria din Cantemir. Diferențe au fost observate la prețul unui kg de unt (16%) și cărnii de porc (15%), primăria din Cahul reușind să obțină prețuri mai bune.

Tabelul 3. Analiza comparativă a costurilor produselor alimentare¹

Produsul	Costul per unitate (kg/l) Cantemir	Costul per unitate (kg/l) Cahul
Carne de vită degresată fără os	104.4 lei	98 lei
Unt 72.5%	102.9 lei	89 lei

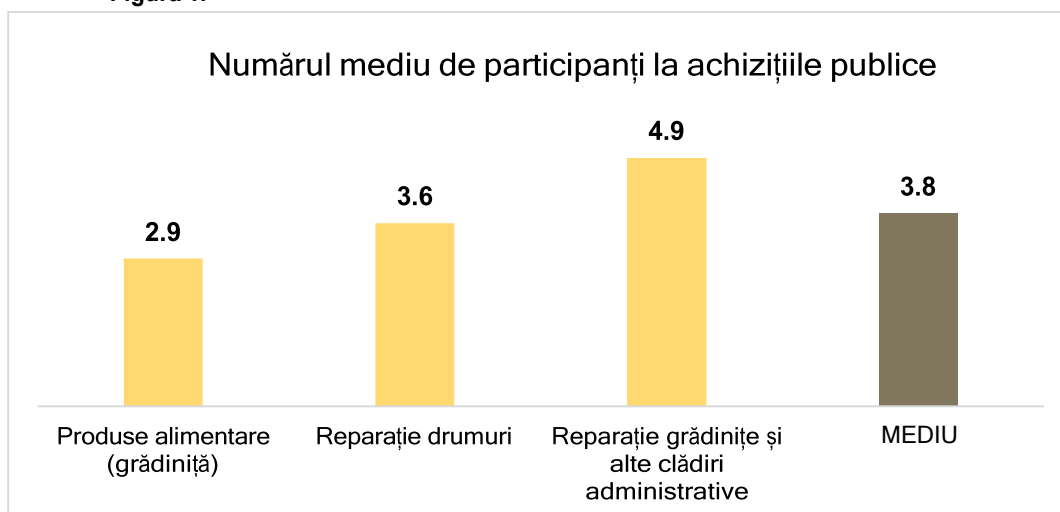
¹ În baza rezultatelor achizițiilor publice efectuate la sfârșitul anului 2020

Cașcaval 45%	81 lei	80.1 lei
Carne de porc degresată fără os	79.2 lei	69 lei
Piept de pui	64 lei	64 lei
Brânză de vaci	40.9 lei	41.5 lei
Smântână 15%	29.2 lei	26.6 lei
Chefir	10.2 lei	13 lei
Zahăr	13.1 lei	11.7 lei
Ulei de floarea soarelui	25 lei	18 lei

III. Gradul de concurență a achizițiilor publice

În mediu, numărul de oferte pentru fiecare lot a fost de 3.8 (figura 1). Acest fapt indică că la nivel local există un grad bun de competiție, primăria având ocazia să selecteze oferta cea mai bună și avantajoasă din punct de vedere economic.

Figura 1.

La achizițiile din domeniul reparației clădirilor administrative a fost observat cel mai înalt nivel de competiție. De exemplu, pentru un singur lot de reparație la grădiniță au fost depuse 32 de oferte. Cel mai jos nivel de competiție a fost înregistrat pentru produsele de panificație și pește, de cele mai deseori fiind depuse doar câte o ofertă care și era selectată. Astfel, în ultimii 2 ani, aproximativ 5% din loturi au fost declarate câștigătoare în baza unei singure oferte din partea agenților economici.

IV. Transparența achizițiilor publice

Primăria municipiului Cahul utilizează pagina web pentru publicarea informațiilor de interes public privind achizițiile publice la nivel local. La rubrica *Achiziții publice* sunt publicate:

- Planul de achiziții publice 2020
- Componenta grupului de lucru pentru achiziții
- Anunțurile de participare la licitație
- Anunțurile de intenție
- Rezultatele achizițiilor publice
- Contractele atribuite
- Rapoartele de monitorizare

La rubrica respectivă nu sunt publicate planurile de achiziții pentru anii anterior, modificările/actualizările la planurile de achiziții operate pe parcursul anului, modificările în componența grupului de lucru sau rapoartele pe alți ani. Prin urmare, cetățenii și societatea civilă nu are acces la documentele din alți ani, iar acest lucru poate îngreuna o analiză comparativă și nu permite stabilirea unor tendințe la nivel local.

V. Componenta grupurilor de lucru

La nivelul primăriei din Cahul în perioada 2019-2020 au fost constituite două grupuri de lucru:

- Un grup de lucru este format din 11 persoane. Primarul orașului este președintele grupului. Reprezentanții societății civile nu fac parte din grupul de lucru pentru achiziții.
- Totodată, în anul 2020, a fost instituit un grup de lucru separat pentru achizițiile de servicii și lucrări pentru proiectul „Alimentare cu Apă și Canalizare” finanțat de Guvernul Germaniei și UE. Grupul de lucru este format din 15 persoane și include reprezentanții primăriei, întreprinderii municipale Apă-Canal și reprezentantul Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

VI. Concluzii și recomandări

1. Doar 13% dintre achiziții au utilizat licitațiile electronice. În condițiile în care tot mai multe servicii și procese sunt digitalizate, se recomandă creșterea treptată a utilizării licitațiilor electronice.
2. Includerea în grupul de lucru privind achizițiile a reprezentanților societății civile (conform legii privind achizițiile publice, membrii societății civile au drept de vot

consultativ). În condițiile în care în municipiul Cahul a fost constituită o Coaliție Locală a cetățenilor, un reprezentant al acestei coaliții ar putea fi delegat în grupul de lucru. Acest fapt ar putea contribui la o mai bună transparență, dar și la creșterea gradului de încredere față de corectitudinea organizării achizițiilor și utilizării eficiente a banilor publici din localitate.

3. Pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, primăria din Cahul a utilizat criteriul cel mai mic preț pentru 98% din achizițiile publice efectuate în ultimii 2 ani. Ar fi recomandabil ca să fie utilizate și alte criterii cum ar fi costul cel mai mic. Sunt multe bunuri care deși ar putea avea un preț inițial mai mare, totuși generează costuri mult mai mici pe întregul ciclu de viață. Un preț mai mic ar putea, dimpotrivă, însemna un cost mai mare la finalul vieții acelui bun. Luarea în considerare a aspectelor de mediu, de întreținere, de utilizare, de casare și reciclare este importantă atunci când dorim să creștem eficiența banului public și durabilitatea achizițiilor publice.
4. Municipiul Cahul înregistrează cele mai multe oferte pentru loturile expuse la licitații (în comparație cu rezultatele din Cimișlia, Cantemir sau Leova). În mediu, pentru fiecare achiziție primăria a recepționat 3.8 oferte. Continuarea eforturilor de atragere a unui număr mai mare de ofertanți va ajuta autoritatea să obțină produse mai calitative și la un preț mai bun.